

vidt den deponerede Sikkerhedsfum kan strække til, er dette vistnok ikke Tilfældet; thi denne beroer hos Jorddroten, som i alt Fald, hvis der ingen Restancer er, kunde holde sig dertil; men jeg maa dog herved bemærke, at efter Lovforslagets Tanke, har denne Sikkerhedsfum slet ikke det Niemed at skulle dække den eventuelle Indfæstning eller nogen Deel af samme; den skulde alene og udelukkende tjene til Sikkerhed for eet Aars Skatter og jorddrøtlige Afgifter af Fæstestedet. Derfor er dens Størrelse ogsaa kun ansat i Forhold hertil, og Beløbet af eet Aars Skatter og Afgifter vil være meget langt fra at naae op til en sædvanlig Indfæstning. Er der Restancer vil og Sikkerhedssummen kunne medgaae til Dækning heraf; og selv om dette ikke er Tilfældet, hvorledes bliver det da med Resten af Indfæstningen? Jeg frygter for, at det kun er en daarlig Udflugt, man stiller Godseieren, ved at sige: „bliv til Fæstledighed indtræder ved Konens Død, saa vil du kunne faae Indfæstning ligesom ellers. Jeg seer for Dieblisset aldeles bort fra, at Godseieren maastee har maattet savne i en halv Snees Aar eller i en Snees Aar den Indfæstning, som han allerede skulde have havt, da den nu afdøde Kone anden Gang giftede sig. Man maa betænke, at her ikke er Spørgsmaal om et Tidspunkt, hvortil en vordende Fæster kan berede sig paa at samle en Capital og skaffe sig de Midler, hvorved han kan sættes istand til at blive Fæster, idet han betaler Indfæstningen. Nei, her have vi at gøre med et Tidspunkt af en ganske anden Natur, netop et for en Fæstefamilie yderst ubehdigt Dieblis, der ofte kan indtræde aldeles uventet, ofte ogsaa vil knytte sig til en foregaaende Periode, som har været vel stikket til at forringe Familiens pecuniære Forfatning, og i ethvert Fald er af saadan Beskaffenhed, at der er al Grund til at forudsætte, at Manden netop da vil have meget ondt ved at gjøre Udveie til Indfæstning. Det ligger altsaa nær nok, som jeg antydede, at Udflugten for Godseieren til hos Enkemanden at faae Indfæstning, i Birkeligheden ofte vil stille sig som meget illusorisk. Jeg troer, at dette vil være tilstrækkeligt for at vise, hvor langt det er fra; at Lovforslaget

holder Godseieren skadesløs, hvor nær derimod denne trædes og hvor hensynsløst hans Lovlige Rettigheder sættes tilside ved de foreslaaede Bestemmelser, hvor saare let den ærede Forslagsstiller har taget sig dette Hensyn. Men — nu vel! Indfæstningen kan ikke betales; hvad da? Ja, saa maa Enkemanden forlade Stedet; han kan ikke forenes med Godseieren om Fæstevilkaaene, kan ingen Indfæstning bestaa. Men, mine Herrer! her komme vi til det, som for mig netop er Hovedpunktet i den hele Sag. Seer man da ikke, at Lovforslaget her stiller Godseieren under en moralsk Tvang, som er saa stærk, at den i Birkeligheden vanffeligen vil kunne overvindes af den billige og rettænkende Godseier? Jeg er overbevist om, at, hvis den ærede Forslagsstiller var Godseier, saa vilde han i mangt Tilfælde af den Natur umuligen kunne bringe det over sit Hjerte at jage en Mand, der maastee havde siddet i en Række af Aar ved Fæstestedet, og havde anvendt sine bedste Aar og sine bedste Kræfter paa Gaardens Drift, jage ham fra Gaarden i det Dieblis, han mistede sin Kone, fordi han nu ikke kunde skaffe Indfæstning. Jeg troer, at Tilfældet meget let kunde stille sig saaledes, at en retsindig og billig Eier umuligen vilde kunne gjøre det. Man taler saameget om visse Billigheds- og Humanitetshensyn, naar der er Spørgsmaal om Fæsteforholdene; man har navnlig talt meget om hvad Billighed og Christenpligt fordrer af Godseieren lige over for Fæsternes Efterladte. Endeel Sandhed kan der være i disse Betragtninger, men der turde ogsaa være en god Deel Overdrivelse og Eensidighed i Meget af hvad der i denne Retning ideligen paabe-raabes. Ikke sjeldent er Tilfældet lige over for Fæsternes Efterladte af en saadan Beskaffenhed, at der i Birkeligheden intet sandt Billighedskrav eksisterer, og en human Godseier kan i alt Fald ofte gjøre sine Rettigheder gjældende ved at overlade det ledige Fæstested til en Fremmed, og paa anden Maade vise sig som den billige Mand imod Fæsterens Efterladte. Her derimod er der en moralsk Tvang af en ganske anden Styrke, ofte saa stærk, at Godseieren i mangfoldige Tilfælde umuligen vil kunne unddrage sig den. — Jeg